

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar
na slovesnosti ob 80-letnici UNESCO**

Ljubljana, grad Fužine, 22. september 2026, ob 10.00

Spoštovana predsednica Slovenske nacionalne komisije za UNESCO,

Spoštovani predstavniki UNESCO,

Spoštovani predstavniki ministrstev, ustanov in mrež UNESCO,

cenjene gospe in cenjeni gospodje.

Veseli me, da smo se danes zbrali ob pomembnem jubileju, osemdeseti obletnici mednarodne organizacije UNESCO, ki je nastajala v času, ko se je gradila nova, državam in ljudem prijaznejša mednarodna ureditev. To seveda nikoli ni bila idealna ureditev, a je vendarle omogočala več prostora za razvoj norm in vrednot, ki v ospredje postavljajo človekovo dostojanstvo.

Veliko se govori o razpadu mednarodne ureditve, kot smo je bili vajeni desetletja. Živimo v času velikih geopolitičnih napetosti, vojn in konfliktov, podnebnih sprememb, hitrega tehnološkega razvoja in umetne inteligence, pa tudi dezinformacij ter zmanjševanja zaupanja v institucije in večstransko sodelovanje. Tudi pri nas je kar nekaj takih, ki nas prepričujejo, da živimo v drugačnem svetu, kjer se moramo sprijazniti s tem, da se je treba povezovati z velikimi, da bomo ščitili lastne interese. Toda to pomeni dvoje: prvič, vračanje v stare čase, ko mali narodi niso imeli nobene besede; drugič, gre za besednjak, ki ga velike sile rade slišijo. Kaj je lahko lepšega zanje, kot če se mali strinjajo, da lahko veliki počnejo, kar želijo, mali pa se uklanjajo, ker se morajo.

A to ni prava pot. Multilateralizem mora vztrajati in prevladati. Potrebujemo organizacije, ki ohranjajo dialog tudi takrat, ko je ta težaven. Slovenija je svojo mednarodno identiteto vedno gradila na prepričanju v multilateralizem, mednarodno pravo, dialog in sodelovanje. Za državo naše velikosti je mednarodni sistem, v katerem moč argumentov in znanja lahko šteje več kot velikost države, še posebej dragocen. Med drugim potrebujemo tudi take institucije, ki nas opominjajo, da znanje, kultura, izobraževanje in znanost niso samo razvojne dobrine, temveč tudi pomembni temelji miru.

Človekovo dostojanstvo v nas, dostojanstvo za vse, dostojanstvo okolju, ki nas obdaja.

01 478 12 09, gp.uprs@up-rs.si, Erjavčeva 17, SI-1000, Ljubljana

UNESCO ima pri teh prizadevanjih zaradi svojega načina pristopa do ljudi velik delež. V Unescu verjamete, da mir ne nastaja samo za pogajalskimi mizami. Graditi ga moramo predvsem v glavah ljudi, tj. z izobraževanjem, znanostjo, kulturo, svobodno izmenjavo idej in medsebojnim razumevanjem. Danes je to sporočilo pomembnejše kot kadar koli v človeški zgodovini.

Spoštovani.

Kaže se strinjati z vami, sodelavci in prijatelji Unesca, da je multilateralizem le del zgodbe o uspehu in pomenu neke mednarodne organizacije. Ta organizacija postane sama sebi namen takrat, ko izgubi zavedanje, da mora legitimnost za svoj obstoj iskati neposredno pri ljudeh. Zato je prav, da nekaj besed namenim tudi Slovenski nacionalni komisiji za UNESCO, ki opravlja prav takšno nalogo.

Komisija povezuje državo, stroko, izobraževalne in raziskovalne ustanove, območja in mreže UNESCO, lokalne skupnosti ter številne posameznike, ki s svojim delom uresničujejo vrednote UNESCO. Toda njena naloga ni samo koordinacija dejavnosti. Še pomembnejše je ustvarjanje prostora za sodelovanje med področji, institucijami in ljudmi, ki se sicer morda ne bi srečali. V Sloveniji jo prepoznavamo v naši svetovni kulturni in naravni dediščini, biosfernih območjih in globalnih geoparkih, katedrah UNESCO, pridruženih šolah, ustvarjalnih mestih, raziskovalnih ustanovah in drugih pobudah.

Brez teh aktivnosti ljudje o Unescu ne bi vedeli nič. Zato sem iskreno počaščena, da ste me povabili in da lahko z vami delim ponos na dosedanje uspehe ter vam zaželim veliko uspešnih projektov tudi v prihodnje.

Hvala.